

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: Indeks straha Vix na najvišoj razini od travnja

Datum objave članka: 18.10.2025.

Poveznica na izvor (medij/portal):

<https://www.poslovni.hr/burze/indeks-straha-vix-na-najvisoj-razini-od-travnja-4506895>

Ime i prezime studenta: Mario Funčić

Ime i prezime mentora/ice: Vanja Rubeša, mag.oec.

1. Kratki opis članka

Članak se bavi naglim rastom tržišne volatilnosti, mjerene VIX indeksom, koji je sredinom listopada dosegnuo najvišu razinu od travnja zbog rasta nervoze među ulagačima. Rasprodaja dionica na europskim i azijskim burzama bila je potaknuta problemima američkih regionalnih banaka, uključujući Western Alliance i Zions Bank, koje su izvijestile o mogućim slučajevima klijentskih prijevara. U tom je kontekstu KBW indeks regionalnih banaka zabilježio pad od 6,3%, što je dodatno potaknulo globalnu volatilnost. VIX je nakratko skočio na 28,99 bodova, prije nego što se spustio na 24,56 bodova.

Dodatnu neizvjesnost stvorile su i napetosti u trgovinskim odnosima SAD-a i Kine, no tržišta su se djelomično oporavila nakon izjave američkog predsjednika Donalda Trumpa da 100% carine na kineski uvoz možda neće biti dugoročne. Članak zatim ističe i zabrinutost analitičara oko mogućeg „AI balona“, koji zajedno s geopolitičkim rizicima i slabijim stanjem u bankarskom sektoru pridonosi oprezu investitora. Zaključno, naglašava se da će idući tjedan biti ključan za stabilnost financijskih tržišta jer će investitori pratiti izvješća o zaradi američkih banaka i eventualne signale Federalnih rezervi oko monetarne politike.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

U donju tablicu unesi svaku tvrdnju koja je provjerena, njezinu ocjenu i korišteni izvor.

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere
1	Europske i azijske burze zaključile su u petak trgovanje „u crvenom“, nakon što je „indeks straha“ na Wall Streetu dosegnuo najvišu	Točno	Tvrdnja je u potpunosti točna: glavni azijski i europski burzovni indeksi su u petak, 17. listopada 2025., završili trgovanje u padu. To je uslijedilo

	razinu u posljednjih pet mjeseci,		nakon što je VIX indeks na Wall Streetu prethodnog dana dosegao najvišu razinu u pet mjeseci.
2	potaknut rastućom zabrinutošću zbog američkih regionalnih banaka i mogućeg širenja rizika na šire tržište kreditiranja, objavio je FT.	Točno	Bankroti Tricolor Holdingsa i First Brands Grupe izravno potkrepljuju izjavu jer su materijalizirali apstraktni rizik u konkretne financijske gubitke. Te su tvrtke podnijele zahtjev za bankrot u rujnu 2025. godine, čime su potvrdile velike gubitke u sektoru kreditiranja https://restructuring.ra.kroll.com/firstbrands/Home-Index#:~:text=Weil%2C%20Gotshal%20&%20Manges%20LLP,Fax:%20713.718.4670 https://veritaglobal.net/tricolor#:~:text=General%20Information:,%20TricolorEmployeesInfo@veritaglobal.com
3	U Europi je Stoxx 600 indeks pao 0,7 posto,	Djelomično točno	Točno je da je indeks toga dana pao i završio trgovanje u negativnom području, no službeni podatak o zatvaranju pokazuje manji pad od približno 0,49% (sa 571,66 na 568,85 bodova prema Yahoo Finance). Istodobno, najniža intraday vrijednost iznosila je oko 560,84 bodova,



			što znači da je indeks tijekom dana bio u padu od gotovo 1,9%, prema podacima Investing.com. Stoga brojka od 0,7% ne odgovara stvarnom zatvaranju, a intraday kretanja sugeriraju da je pad bio i veći, zbog čega se izjava može smatrati samo djelomično preciznom. https://finance.yahoo.com/quote/%5ESTOXX/history/
4	Deutsche Bank je oslabio 4,5 posto	Djelomično točno	Ova tvrdnja je djelomično točna. Prema povijesnim podacima s Yahoo Finance, dionica Deutsche Banka pala je s 38,64 USD dan ranije na 36,93 USD 17. listopada 2025., što predstavlja pad od oko 4,4%. To je praktički jednako navedenih 4,5%, uz minimalno odstupanje koje se može objasniti zaokruživanjem. https://finance.yahoo.com/quote/DB/history/
5	Barclays pao 3,9 posto	Netočno	Ova tvrdnja je netočna. Prema Yahoo Finance podacima, Barclaysova dionica pala je s 379,25 p na 357,80 p, što je pad od oko 5,7%, znatno



			više od spomenutih 3,9%. Nijedan drugi dnevni pokazatelj (open, high, low) ne daje vrijednost blizu 3,9%, što znači da tvrdnja ne odgovara stvarnim tržišnim kretanjima. https://uk.finance.yahoo.com/quote/BARC.L/history/
6	Na azijskim burzama Hang Seng Index u Hong Kongu potonuo je 2,5 posto.	Točno	Prema povijesnim podacima, indeks Hang Seng je 17.10.2025. zaključio na 25 247,10 boda, sa prethodnog zatvaranja 25 888,51 boda, što čini pad od oko -2,48%. Budući da je pad vrlo blizu navedene brojke od 2,5%, tvrdnja je točna. https://finance.yahoo.com/quote/%5EHSI/history/
7	kineski CSI 300 Index pao 2,3 posto.	Točno	Za CSI 300 indeks, podaci pokazuju da je 17.10.2025. zatvorio na 4 514,23 boda, dok je prethodno bio na 4 618,42 boda, što iznosi pad od približno -2,26%. Kako je iznos vrlo blizu tvrdnje od 2,3%, tvrdnja je točna.



			https://finance.yahoo.com/quote/000300.SS/history/
8	Zions otkrila izloženost mogućim prevarama clijenata.	Točno	U svojoj prijavi (Form 8-K) od 15. listopada 2025., Zions Bancorporation navodi da je identificirao „apparent misrepresentations and contractual defaults by the Borrowers” te da će provesti rezervu za približno 60 milijuna USD i otpis od 50 milijuna USD. Time izravno priznaje izloženost nepravilnostima clijenata/dužnika. https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/109380/000010938025000118/zion-20251015.htm
9	Western Alliance otkrila izloženost mogućim prevarama clijenata.	Točno	U prijavi (Form 8-K) od 16. listopada 2025., Western Alliance Bancorporation javlja da je podnio tužbu protiv zajmoprimca zbog tvrdnji o prijevari (lažno osiguranje kolaterala, nepravilnosti) i navodi da je izvršio procjenu kolaterala. Time potvrđuje da je otkrio izloženost potencijalnim prijevarama. https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1212545/00016282802



			5045169/wal-20251016.htm
10	KBW indeks regionalnih banaka u četvrtak je pao 6,3 posto, što je povećalo volatilnost na svjetskim tržištima.	Točno	Pad od ~-6,3% (kao što se tvrdi u članku) može biti opravdan ako se gleda zatvaranje između 15. i 16. listopada. Prema podacima: zatvaranje je palo sa ~119,92 na ~112,35, što je pad oko -6,3%. Također, ako se gleda najniža vrijednost dana, pad je čak veći (~-7,18%). Dakle, tvrdnja da je indeks pao ~6,3% za taj dan je točna. https://indexes.nasdaqomx.com/index/History/KRX
11	Vix indeks, koji mjeri kratkoročnu nestabilnost američkih dionica, porastao je do 28,99 bodova, najviše od travnja, prije nego što se stabilizirao na 24,56 bodova.	Točno	Prema Yahoo Finance podacima, VIX je 17. listopada 2025. doista dosegao intraday vrh od 28,99 bodova, čime se potvrđuje tvrdnja da je indeks porastao na tu razinu i dosegao višemjesečni maksimum. Međutim, dio tvrdnje da se „stabilizirao na 24,56 bodova“ ne nalazi potvrdu u povijesnim podacima. VIX je toga dana zatvorio na 20,78, a nijedan dan u okolnom razdoblju ne pokazuje razinu od 24,56 na zatvaranju. Moguće je da se brojka 24,56 odnosi na intraday kretanje ili kratkotrajnu



			vrijednost tijekom dana, ali ne postoje javno dostupni historijski zapisi na Yahoo Financeu koji bi potvrdili da se VIX stabilizirao upravo na toj razini. finance.yahoo.com/q/uote/%5EVIX/history/
12	Na američkom tržištu terminski ugovori na S&P 500 u jednom su trenutku gubili 1,5 posto,	Točno	Prema povijesnim podacima za E-mini S&P 500 futures (ES) na continuous contract seriji, intraday kretanje na dan o kojem govori članak pokazuje da su futures u jednom trenutku pali približno 1,5%, što potvrđuje osnovu tvrdnje. Continuous contract spaja višestruke mjesečne futures ugovore u jednu jedinstvenu seriju, zbog čega se točne razine prethodnog zatvaranja mogu razlikovati među izvorima. Zbog toga pad može izgledati kao oko -1,5% ili nešto veći (npr. -2,0%). Unatoč tim tehničkim razlikama, dostupni podaci pokazuju da je intraday pad od oko 1,5% realan i tržišno potvrđen. https://www.investing.com/indices/us-spx-500-futures-historical-data



			https://finance.yahoo.com/quote/ES%3DF/history
	no do otvaranja tržišta oporavili su se zahvaljujući izjavama američkog predsjednika Donalda Trumpa o trgovinskim odnosima s Kinom.	Točno	Analizom kretanja cijena tokom samog dana utvrđeno je da tvrdnja istinita i da se cijena zaista oporavila do otvaranja tržišta 09:30 a.m. EST. https://www.tradingview.com/chart
13	Njegove su izjave potaknule oporavak raspoloženja na tržištima pa je S&P 500 u jutarnjem trgovanju porastao 0,2 posto.	Točno	Analizom kretanja cijena tokom samog dana utvrđeno je da je pomak od 0.2% u jutarnjim satima zabilježen. https://www.tradingview.com/chart
14	Analitičari upozoravaju na mogući AI balon koji posljednjih mjeseci gura američka dionička tržišta na rekordne razine.	Djelomično točno	Tvrdnja da su analitičari upozoravali na mogući AI balon koji je gurao američka dionička tržišta na rekordne razine je djelomično točna. Američka dionička tržišta (S&P 500 i Nasdaq) zaista su dosegla višestruke najviše razine svih vremena (ATHs), a rast je primarno vođen tehnološkim dionicama usmjerenim na umjetnu inteligenciju. Međutim, ključne tvrtke poput Nvidije ostvaruju stvarne, goleme prihode i dobit, što je velika razlika u odnosu na



			spekulativni dot-com balon. Trenutna P/E (cijena/zarada) multipla Nvidije, koja iznosi oko 55.12, značajno je viša od prosječne P/E multiple za Nasdaq Composite indeks, koja se kreće oko 27-28. Statistike za Nvidia Corporation Statistike za Nasdaq Composite Index (^IXIC) To ukazuje na visoka očekivanja ulagača specifična za AI sektor. Stoga situacija nije klasični balon bez pokrića, već kompleksna mješavina stvarne inovacije i visokih očekivanja. https://finance.yahoo.com/quote/NVDA/keystats https://www.macrotrends.net/stocks/charts/NDAQ/nasdaq/pe-ratio https://finance.yahoo.com/quote/%5ESPX
15	Kombinacija visokih valuacija tehnoloških dionica, napetosti između SAD-a i Kine te slabosti u bankarskom sektoru potaknula je investitore na smanjenje rizika.	Djelomično točno	Tvrdnja da su visoke valuacije tehnoloških dionica, geopolitičke napetosti i slabosti u bankarskom sektoru potaknule smanjenje rizika među ulagačima djelomično je točna. Podaci pokazuju da je volatilnost snažno



		porasla. VIX je 16. listopada 2025. dosegao oko 25,31, što signalizira pojačanu nervozu investitora. MMF je u listopadskom Global Financial Stability Reportu upozorio na „rastegnute valuacije“ i povišene rizike financijske stabilnosti. Bitcoin i druge rizičnije klase imovine bilježile su padove početkom listopada, što je u skladu s „risk-off“ raspoloženjem. Institucionalni signali također postoje: State Street je zabilježio slabljenje rizik-apetita, a Invesco je potvrdio pomak prema obrambenijim sektorima u svojim modelima taktičke alokacije. Iako nema potpunih kvantitativnih dokaza o masovnom prelijevanju kapitala u obrambene dionice, više neovisnih izvora pokazuje da se sentiment tržišta u to vrijeme stvarno kretao u smjeru opreza. https://www.tradingview.com/chart https://finance.yahoo.com/quote/%5EVIX/history/ https://www.statestreet.com/tw/en/insights/i
--	--	---

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

			institutional-investor-indicators-october-2025 https://www.invesco.com/apac/en/institutional/insights/multi-asset/tactical-asset-allocation-october-2025.html
--	--	--	--

3. Zaključak analize

Analiza članka pokazuje da je većina navoda o tržišnim kretanjima i makroekonomskim okolnostima uglavnom točna, iako su neke brojčane tvrdnje bile neprecizne ili djelomično netočne. Cjelokupna slika koju autor članka daje: povećana volatilnost, pad europskih i azijskih burzi, rast straha na tržištima i zabrinutost oko američkih regionalnih banaka, dobro se podudara s povijesnim podacima te dokumentima američkog regulatora (SEC). Stoga je makro narativ vjerodostojan, ali ne mora biti i potpuno numerički precizan.

Tvrdnja da su europske i azijske burze završile dan u padu potvrđena je povijesnim podacima većine glavnih indeksa. Hang Seng i CSI 300 doista bilježe padove vrlo blizu navedenih u članku, što jasno podupire vjerodostojnost globalnog konteksta. Jednako tako, izvješća SEC-a o Zions Bancorporationu i Western Allianceu potvrđuju postojanje konkretnih pravnih i financijskih problema u pojedinim američkim regionalnim bankama. To pokazuje da članak ispravno identificira uzrok rasta volatilnosti, koji nije rezultat opće panike, nego specifičnih, dokumentiranih problema u sektoru regionalnih banaka.

Dio navoda o europskim financijskim dionicama sadržavao je određena odstupanja. Navod da su dionice Deutsche Banka pale 3% samo je djelomično točan pošto je pad zabilježen, ali manji od navedenog. Tvrdnja o padu Barclaysove dionice ispostavlja se kao netočna jer povijesni podaci ne bilježe pad takvog intenziteta na dan na koji se članak odnosi. Slično tome, vrijednost pada indeksa STOXX 600 koju članak navodi ne podudara se s točnom numeričkom vrijednošću, iako je smjer kretanja ispravno identificiran. Ove pogreške ne mijenjaju temeljni narativ, ali ukazuju na nedostatak preciznosti u financijskim brojkama.

Tvrdnje o kretanju VIX-a dijelom su potvrđene. Indeks straha doista je dosegnuo intraday vrhunac od 28,99, što precizno reflektira stanje tržišta. Međutim, njegova navodna „stabilizacija“ na 24,56 nije podržana javno dostupnim povijesnim podacima. Za razliku od toga, volatilnost na S&P 500 futuresima vrlo je točno opisana: pad od približno 1,5% i kasniji oporavak potvrđeni su grafovima i povijesnim podacima s tržišta derivata.

Posebnu pozornost privlači ocjena da se tržište nalazi unutar mogućeg „AI balona“. Ta tvrdnja jest djelomično utemeljena. Postoje objektivni rizici povezani s iznimno visokim valuacijama, rekordnim „margin debtom“ i koncentracijom rasta u užem broju tehnoloških dionica. Istovremeno, fundamentalni rezultati vodećih kompanija, poput Nvidije, ostaju iznimno jaki, što čini taj narativ uvjetno točnim: postoji rizik od balona, ali nema čvrstih dokaza da je on već formiran.

Sve u svemu, članak se pokazuje kao uglavnom pouzdan izvor, s točno utvrđenim uzrocima tržišnih kretanja te pravilno interpretiranim trendovima volatilnosti i raspoloženja investitora. Glavne netočnosti odnose se na konkretne brojke, a ne na sadržajni okvir. Zbog toga je realno zaključiti da je autor članka dao vjerodostojnu sliku tržišnih događaja, uz nekoliko faktografskih pogrešaka koje bi se mogle ispraviti dohvaćanjem preciznijih podataka.

4. Korišteni izvori

Finance Yahoo (2025a) *CSI 300 Index (000300.SS) – Historical Data.*
<https://finance.yahoo.com/quote/000300.SS/history/>

Finance Yahoo (2025b) *Deutsche Bank AG (DB) – Historical Data.*
<https://finance.yahoo.com/quote/DB/history/>

Finance Yahoo (2025c) *Hang Seng Index (^HSI) – Historical Data.*
<https://finance.yahoo.com/quote/%5EHSI/history/>

Finance Yahoo (2025d) *S&P 500 Index (^SPX).*
<https://finance.yahoo.com/quote/%5ESPX>

Finance Yahoo (2025e) *STOXX 600 (^STOXX) – Historical Data.*
<https://finance.yahoo.com/quote/%5ESTOXX/history/>

Finance Yahoo (2025f) *VIX (^VIX) – Historical Data.*
<https://finance.yahoo.com/quote/%5EVIX/history/>

Finance Yahoo (2025g) *Nvidia Corporation (NVDA) – Key Statistics.*
<https://finance.yahoo.com/quote/NVDA/key-statistics>

Finance Yahoo (2025h) *Barclays PLC (BARC.L) – Historical Data.*
<https://uk.finance.yahoo.com/quote/BARC.L/history/>

Finance Yahoo (2025i) *E-mini S&P 500 Futures Continuous Contract.*
<https://finance.yahoo.com/quote/ES%3DF/history/>

First Brands / Kroll Restructuring (2025).

<https://restructuring.ra.kroll.com/firstbrands/Home-Index#:~:text=Weil%2C%20Gotshal%20&%20Manges%20L.P.Fax:%20713.718.4670>

Invesco (2025) *Tactical Asset Allocation – October 2025.*
<https://www.invesco.com/apac/en/institutional/insights/multi-asset/tactical-asset-allocation-october-2025.html>

Investing.com (2025) *S&P 500 Futures – Historical Data*.
<https://www.investing.com/indices/us-spx-500-futures-historical-data>

Macrotrends (2025) *Nasdaq Composite PE Ratio*.
<https://www.macrotrends.net/stocks/charts/NDAQ/nasdaq/pe-ratio>

Nasdaq OMX (2025) *KBW Regional Banking Index – Historical Data*.
<https://indexes.nasdaqomx.com/index/History/KRX>

SEC (2025a) *Zions Bancorporation – Form 8-K (15 Oct 2025)*.
<https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/109380/000010938025000118/zion-20251015.htm>

SEC (2025b) *Western Alliance Bancorporation – Form 8-K (16 Oct 2025)*.
<https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1212545/000162828025045169/wal-20251016.htm#:~:text=In%20response%20to%20investor%20inquiries,Forward%20Looking%20Statements>

State Street (2025) *Institutional Investor Indicators – October 2025*.
<https://www.statestreet.com/tw/en/insights/institutional-investor-indicators-october-2025>

TradingView (2025a) *S&P 500 Futures – Intraday Chart*.
<https://www.tradingview.com/chart>

TradingView (2025b) *Market Price Intraday Movements*.
<https://www.tradingview.com/chart>

Verita Global (2025) *Tricolor Corporate Information*.
<https://veritaglobal.net/tricolor#:~:text=General%20Information,:%20TricolorEmployeesInfo@veritaglobal.com>